Валюта рыногу

(2016-жылдын март айы)

Өткөн айга салыштырмалуу кароого алынып жаткан мезгил ичинде америка валютасынын алмашуу курсунун бир АКШ доллар үчүн 74,2525 сомдон 70,0158 сомго чейин бир аз төмөндөшү байкалган. Рыноктун ири катышуучулары тарабынан валютага карата адаттагыдай жогорку суроо-талапты сунуш менен колдоо иши нак акчага айландыруунун жана алынган акча которуулардын, ошондой эле банктардын конвертациялык операцияларынын натыйжасында алынган доллар эсебинен жүзөгө ашырылган.

Кароого алынып жаткан мезгил ичинде чет өлкө валютасын сатып алуу-сатуу боюнча операциялардын жалпы көлөмү 32,7 млрд сом өлчөмүндө түптөлүп, өткөн айдын тиешелүү көрсөткүчүнө салыштырганда 22,5 пайызга жогорулаган.

Буга коммерциялык банктардын нак эмес операциялар сегментинде иш жигердүүлүгүнүн 63,4 пайызга, 8,1 млрд сомго чейин жогорулашы себеп болгон, ал эми коммерциялык банктардын нак операциялар көлөмү 14,5 млрд сомго чейин жогорулаган, бул өткөн айдын тиешелүү көрсөткүчүнөн 15,0 пайызга жогору, алмашуу бюролорунун нак операциялар көлөмү 10,1 млрд сомго чейин (+10,6 пайыз) жогорулаган.

Валюталардын негизги түрлөрү боюнча операциялар көлөмүнүн өткөн айдагыдай эле ар багыттагы кыймылы байкалган. Мында, ишке ашырылган операциялардын жалпы көлөмүндө валюталардын үлүштүк катышы төмөнкүдөй бөлүштүрүлгөн: америка долларында операциялардын салыштырма салмагы ай ичинде 1,1 п.п, 65,1 пайызга чейин көбөйгөн, евродо операциялардын үлүшү 1,8 п.п, 4,8 пайызга чейин төмөндөгөн, орус валютасында операциялардын - 0,7 п.п., 28,2 пайызга чейин жана казак теңгесинде - 0,1 п.п., 1,9 пайызга чейин көбөйгөн.

Банктар аралык валюта тооруктарынын чогуу алгандагы жүгүртүүсү өткөн айдын тиешелүү көрсөткүчүнө салыштырганда 97,5 пайызга, 101,4 млн АКШ долларына чейин жогорулаган. Кароого алынып жаткан мезгил ичинде Улуттук банк 74,2 млн АКШ долларына чет өлкө валютасын сатып алуу боюнча валюталык интервенцияларды жүргүзгөн.

Ошол эле мезгилде Улуттук банк коммерциялык банктар менен СВОП-операцияларын ишке ашырган эмес.

1-график. Коммерциялык банктарда нак эмес АКШ долларынын таза агылып кирүүсү (агылып чыгуусу) (млн АКШ долларында)

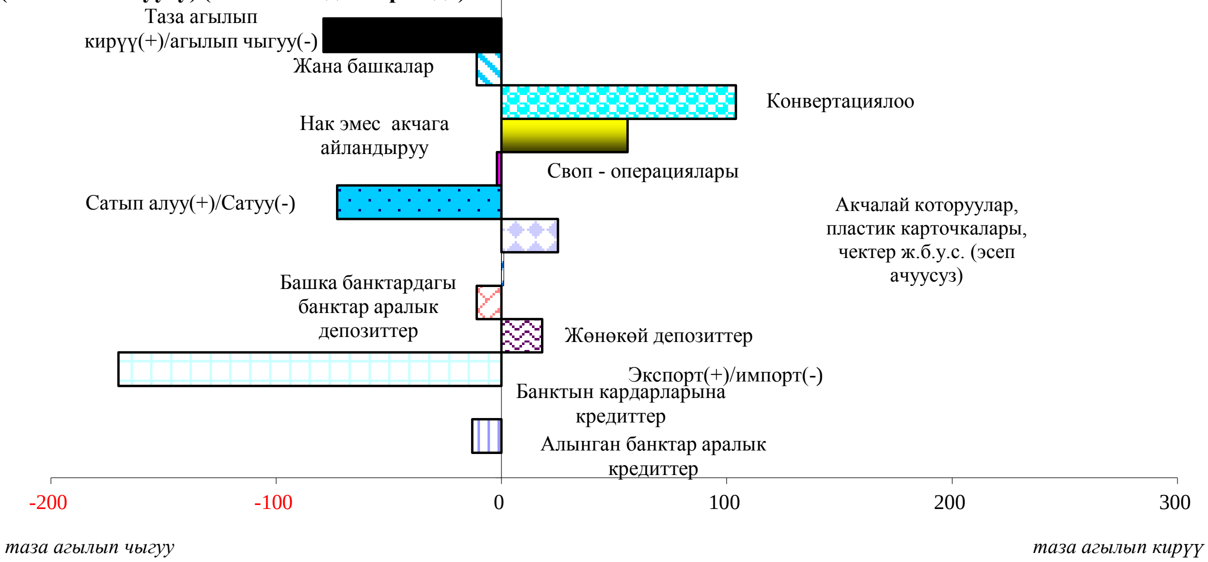

2- график. Банктар аралык валюта тооруктарында АКШ доллар курсунун динамикасы

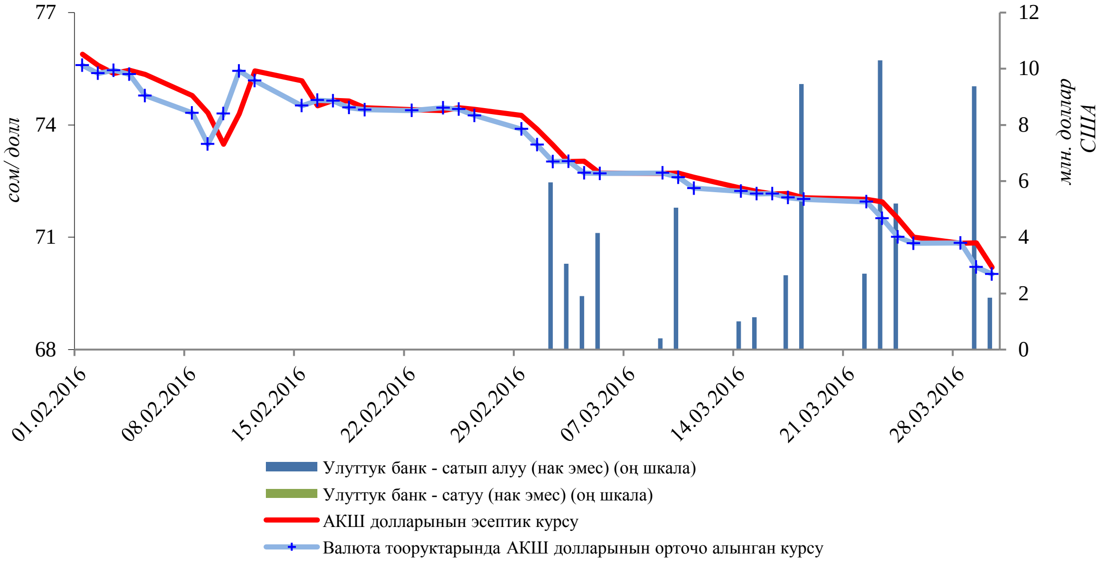

3-график. Коммерциялык банктарда нак эмес жана нак доллардын сатуу курстарынын динамикасы

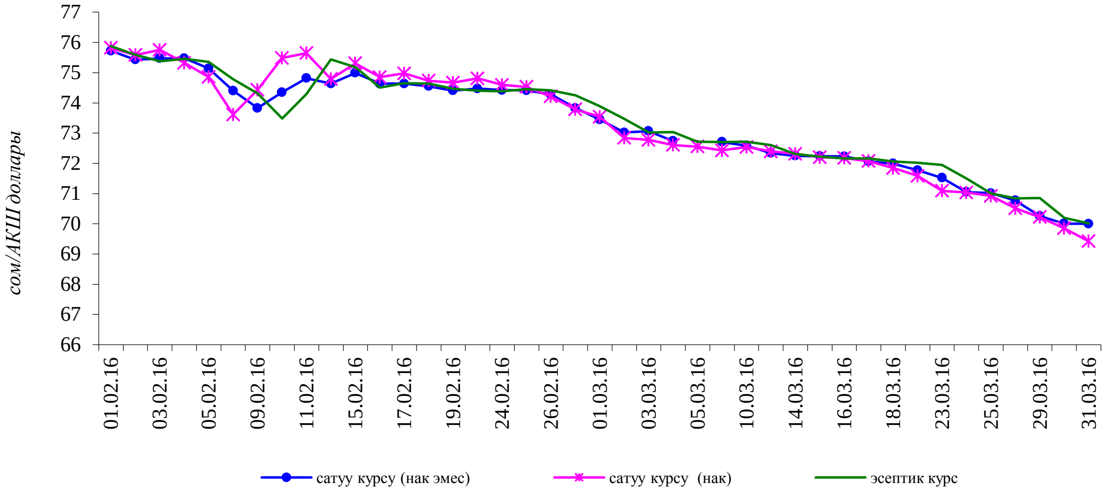

4-график. Алмашуу бюролорунда АКШ долларынын курсунун динамикасы

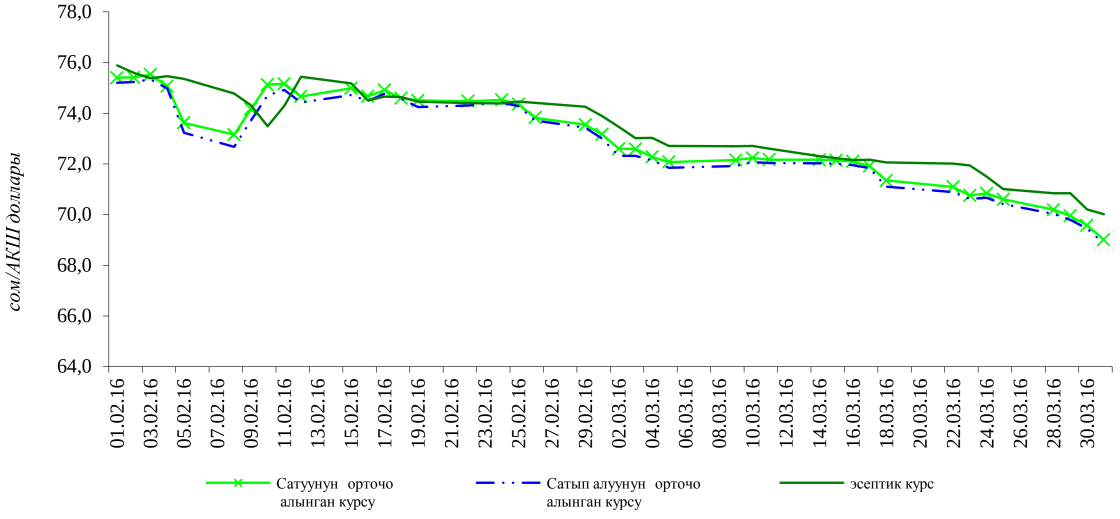

5-график. Алмашуу бюролорунда негизги валюталар курсунун, алмашуу бюролорунда жана дүйнөлүк рынокторунда АКШ доллар курсунун өзгөрүү арымдарынын динамикасы

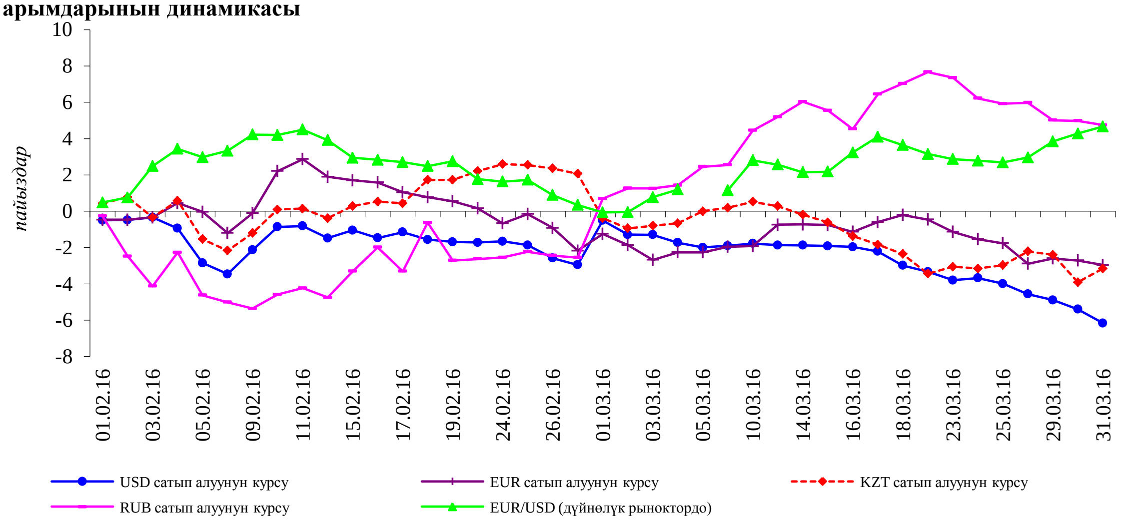

1-таблица. Операциялардын түрлөрү боюнча чет өлкө валютасын сатып алуу жана сатуу көлөмү (сом эквивалентинде)

миң сом

Мезгил аралыгы		Жалпы операциялардын көлөмү	Комм. банктардын накталай эмес операциялары		Комм. банктардын накталай операциялары		алмашуу бюролорунун нак операциялары	
			Операциялардын көлөмү	салыш.салмак (%)	Операциялардын көлөмү	салыш.салмак (%)	Операциялардын көлөмү	салыш.салмак (%)
2015	03	39 131,7	9 733,8	24,9	18 263,6	46,7	11 134,3	28,5
	04	39 693,9	7 998,4	20,2	20 092,9	50,6	11 602,6	29,2
	05	36 923,8	7 334,7	19,9	18 561,5	50,3	11 027,7	29,9
	06	39 196,4	5 348,2	13,6	21 241,9	54,2	12 606,2	32,2
	07	41 634,9	5 519,9	13,3	21 948,0	52,7	14 167,0	34,0
	08	39 887,6	3 895,1	9,8	20 448,9	51,3	15 543,6	39,0
	09	40 207,2	8 320,9	20,7	20 069,4	49,9	11 816,9	29,4
	10	36 510,4	5 802,9	15,9	18 347,3	50,3	12 360,1	33,9
	11	40 143,6	10 092,7	25,1	18 153,4	45,2	11 897,5	29,6
	12	39 459,8	11 371,5	28,8	17 816,2	45,2	10 272,0	26,0
2016	01	28 883,0	9 561,2	33,1	12 989,0	45,0	6 332,7	21,9
	02	26 720,6	4 964,7	18,6	12 616,1	47,2	9 139,8	34,2
	03	32 735,6	8 112,3	24,8	14 513,1	44,3	10 110,3	30,9

2-таблица. Валюталар боюнча чет өлкө валютасын сатып алуу жана сатуу көлөмү (сом эквивалентинде)

млн сом

Мезгил аралыгы		Жалпы операциялардын көлөмү	АКШ доллары		Евро		Орус рубли		Казак теңгеси		Жана башкалар	
		көлөм	көлөм	салыш. салмак	көлөм	салыш. салмак	көлөм	салыш. салмак	көлөм	салыш. салмак	көлөм	салыш. салмак
2015	03	39 131,7	25 419,2	65,0	1 946,7	5,0	9 350,8	23,9	2 408,0	6,2	6,9	0,0
	04	39 693,9	24 057,8	60,6	3 274,5	8,3	9 217,3	23,2	3 131,5	7,9	12,8	0,0
	05	36 923,8	23 192,5	62,8	804,1	2,2	10 582,7	28,7	2 338,8	6,3	5,8	0,0
	06	39 196,4	23 554,4	60,1	796,4	2,0	11 914,5	30,4	2 919,6	7,5	11,6	0,0
	07	41 634,9	25 794,8	62,0	918,3	2,2	10 912,2	26,2	4 001,0	9,6	8,7	0,0
	08	39 887,6	24 745,9	62,0	1 189,4	3,0	9 606,4	24,1	4 334,7	10,9	11,1	0,0
	09	40 207,2	27 132,2	67,5	881,3	2,2	10 603,2	26,4	1 579,8	3,9	10,8	0,0
	10	36 510,4	23 227,8	63,6	935,4	2,6	10 251,8	28,1	2 087,3	5,7	8,1	0,0
	11	40 143,6	26 486,8	66,0	1 800,3	4,5	10 904,1	27,2	943,7	2,4	8,8	0,0
	12	39 459,8	27 773,3	70,4	1 671,4	4,2	9 152,8	23,2	853,2	2,2	9,0	0,0
2016	01	28 883,0	21 810,2	75,5	1 118,8	3,9	5 575,1	19,3	372,2	1,3	6,7	0,0
	02	26 720,6	17 106,1	64,0	1 760,9	6,6	7 329,6	27,4	504,9	1,9	19,1	0,1
	03	32 735,6	21 311,8	65,1	1 562,5	4,8	9 218,0	28,2	636,7	1,9	6,7	0,0

3-таблица. Сомго карата чет өлкө валютасынын эсептик курсу боюнча маалымат

Мезгил		Айдын акырына карата эсептик курс				Ай ичинде эсептик курстун өзгөрүшү			
		АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси
2015	03	63,8736	69,3731	1,0925	0,3441	4,2%	0,9%	9,2%	3,9%
	04	60,0705	66,1196	1,1618	0,3233	-6,0%	-4,7%	6,3%	-6,0%
	05	58,1472	63,7119	1,0977	0,3127	-3,2%	-3,6%	-5,5%	-3,3%
	06	62,0788	69,0223	1,1181	0,3334	6,8%	8,3%	1,9%	6,6%
	07	61,0213	66,9343	1,0344	0,3255	-1,7%	-3,0%	-7,5%	-2,4%
	08	65,0953	73,4991	0,9792	0,2739	6,7%	9,8%	-5,3%	-15,9%
	09	68,8359	77,2924	1,0392	0,2546	5,7%	5,2%	6,1%	-7,0%
	10	69,6980	76,7131	1,0827	0,2497	1,3%	-0,7%	4,2%	-1,9%
	11	75,9000	80,5792	1,1458	0,2471	8,9%	5,0%	5,8%	-1,0%
	12	75,8993	83,0073	1,0414	0,2236	0,0%	3,0%	-9,1%	-9,5%
2016	01	75,8826	82,6665	1,0094	0,2078	0,0%	-0,4%	-3,1%	-7,1%
	02	74,2525	81,8337	0,9888	0,2123	-2,1%	-1,0%	-2,0%	2,2%
	03	70,0158	79,2439	1,0356	0,2037	-5,7%	-3,2%	4,7%	-4,1%

4-таблица. Алмашуу бюролорунда сомго карата чет өлкө валютасынын курстары боюнча маалымат

Мезгил аралыгы		Ай ичинде орточо маржа				Валютаны сатуу курсунун орточо күндүк четтөөсү				Ай ичинде валютаны сатуу курсунун өзгөрүшү			
		АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси
2015	03	0,2%	0,6%	0,7%	0,4%	0,2%	0,4%	0,7%	0,2%	4,4%	0,5%	10,9%	4,2%
	04	0,2%	0,8%	0,5%	0,4%	0,1%	0,4%	1,3%	0,3%	-7,4%	-5,3%	3,7%	-7,6%
	05	0,2%	0,6%	0,6%	0,3%	0,1%	0,4%	0,7%	0,2%	-1,7%	-2,7%	-2,7%	-1,4%
	06	0,2%	0,6%	0,4%	0,4%	0,2%	0,3%	0,8%	0,2%	6,6%	8,0%	-0,5%	6,2%
	07	0,2%	0,6%	0,4%	0,5%	0,1%	0,3%	0,6%	0,2%	-1,2%	-2,8%	-8,5%	-2,0%
	08	0,3%	0,7%	0,4%	1,0%	0,6%	0,3%	0,5%	0,7%	4,7%	7,2%	-5,5%	-17,5%
	09	0,3%	0,8%	0,4%	1,4%	0,4%	0,5%	0,6%	1,0%	6,9%	7,0%	8,1%	-5,7%
	10	0,2%	0,6%	0,4%	0,7%	0,1%	0,2%	0,8%	0,3%	1,5%	-0,4%	12,5%	-7,7%
	11	0,3%	0,5%	0,3%	1,2%	0,3%	0,3%	0,5%	0,8%	8,4%	4,6%	4,3%	-0,7%
	12	0,3%	0,5%	0,5%	1,4%	0,0%	0,1%	0,3%	0,8%	0,5%	3,2%	-8,5%	-9,1%
2016	01	0,3%	0,6%	0,6%	1,9%	0,0%	0,1%	0,8%	0,7%	-0,3%	-0,3%	-3,7%	-7,2%
	02	0,3%	0,6%	0,6%	1,3%	0,3%	0,4%	0,6%	0,4%	-3,0%	-2,2%	-2,6%	2,1%
	03	0,2%	0,6%	0,5%	1,1%	0,2%	0,2%	0,4%	0,4%	-6,2%	-3,0%	4,7%	-3,2%